ZAŁĄCZNIK NR 1a

ZASADY ORGANIZOWANIA I PROWADZENIA ŚWIETLIC ŚRODOWISKOWYCH.

I. Organizacja świetlic środowiskowych

1. Świetlica jest placówką wsparcia dziennego, która prowadzi zorganizowaną działalność opiekuńczą i wychowawczą oraz pozwala na racjonalne zagospodarowanie czasu wolnego od zajęć szkolnych dzieci i młodzieży.

2. Celem działalności świetlicy środowiskowej jest wspieranie rodziny w procesie przygotowywania dzieci i młodzieży do samodzielnego życia, kształtowania właściwych postaw społecznych poprzez objęcie ich w czasie wolnym od zajęć szkolnych opieką oraz zajęciami edukacyjnymi i profilaktycznymi.

3. Zadaniem świetlicy jest:
   - pomoc w nauce,
   - organizowanie dzieciom czasu wolnego,
   - rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci,
   - rozwijanie kultury osobistej,
   - poprawa sprawności fizycznej,
   - rozwój umiejętności interpersonalnych,
   - współpraca z rodzicami/opiekunami dzieci i instytucjami je wspierającymi jak: szkoła, placówki medyczne, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe.

4. Podstawowe formy pracy świetlicy:
   - edukacyjne: odrabianie lekcji, wyrównywanie zaległości w nauce, reedukacja, nauka języków i in.,
   - zajęcia rozwojowe, obejmujące tematykę promocji zdrowia, profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy oraz ryzykownych zachowań,
   - organizowanie dzieciom czasu wolnego: gry i zabawy, wycieczki, inne formy aktywnego spędzania czasu oraz uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym, np. koncerty, wystawy,
   - wspierające rozwój zainteresowań i uzdolnień dzieci: plastyczne, teatralne, taneczne, modelarskie itp.,
   - zwiększające kulturę osobistą np. nauka zasad zachowania przy stole, nauka higieny,
   - rozwijające sprawność fizyczną: gry zespołowe, zabawy zręcznościowe, nauka pływania, tenis stołowy, itp.,
   - rozwijające poczucie estetyki, czystości, higieny osobistej, otoczenia, itp.,
   - działania na rzecz środowiska lokalnego, np. współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami oraz organizacjami działającymi na rzecz innych społeczności,
   - współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi,
   - współpraca ze szkołami, pracownikiem socjalnym oraz innymi osobami i instytucjami w zależności od potrzeb dziecka za zgodą rodziców/opiekunów prawnych dziecka.

5. Dodatkowe formy pracy świetlicy:
   - rozwój osobisty,
   - rozwój zainteresowań
   - umożliwienie dzieciom i młodzieży spożycia posiłku/podwieczorku
   - wycieczki i wyjazdy o charakterze turystyczno-rekreacyjnym.

II. Kadra pedagogiczna i wolontariusze

1. Kierownik świetlicy środowiskowej

a. Świetlicą kieruje kierownik. W razie jego nieobecności placówką kieruje osoba przez niego wyznaczona, posiadająca odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia.

b. Kierownik jest przełożonym wszystkich pracowników i wolontariuszy, którzy pracują w świetlicy.

c. Kierownikiem świetlicy może być osoba, która posiada następujące kwalifikacje:

- wykształcenie wyższe na kierunku: pedagogika, pedagogika specjalna, psychologia, socjologia, praca socjalna, nauki o rodzinie lub na innym kierunku, którego program obejmuje resocjalizację, pracę socjalną, pedagogikę opiekuńczo-wychowawczą lub
- na dowolnym kierunku, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, nauk o rodzinie, resocjalizacji lub kursem kwalifikacyjnym z zakresu pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej,
- nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona,
- wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego,
- nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe w przypadku wszczęcia przeciwko kierownikowi świetlicy postępowania karnego o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego przepisy art. 13 stosuje się odpowiednio,

d. Do zadań kierownika należy:

- opracowanie regulaminu świetlicy,
- opracowanie zakresów czynności i obowiązków podległym pracownikom i wolontariuszom,
- systematyczne wizytacje zajęć grupowych i indywidualnych zgodnie z potrzebami i harmonogramem oraz ocena realizacji zadań,
- prowadzenie nadzoru nad warunkami sanitarnymi, przeciwpożarowymi, BHP oraz nad bezpieczeństwem podopiecznych i pracowników,
- odpowiedzialność za powierzony majątek,
- dbanie o prawidłowe prowadzenie i zabezpieczenie dokumentacji świetlicy,
- dbanie o zachowanie tajemnicy służbowej i zawodowej w sprawach dotyczących dzieci, znajdujących się w placówce oraz ich rodzin,
- dbanie o przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych zgodnie z przepisami w tym zakresie

2. Wychowawcy świetlicy środowiskowej

a. Wychowawca planuje, organizuje i prowadzi pracę opiekuńczo - wychowawczą:

- z grupą dzieci oraz pracę indywidualną z dzieckiem,
- z rodzicami lub opiekunami prawnymi oraz innymi osobami i instytucjami, wspierającymi rodzinę w wychowaniu, w zależności od potrzeb dziecka.

b. Wychowawcą w świetlicy może być osoba, która posiada następujące kwalifikacje:

- wykształcenie wyższe na kierunku: pedagogika, pedagogika specjalna, psychologia, socjologia, praca socjalna, nauki o rodzinie lub na innym kierunku, którego program obejmuje resocjalizację, pracę socjalną, pedagogikę opiekuńczo-wychowawczą lub,
- na dowolnym kierunku, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, nauk o rodzinie, resocjalizacji lub kursem kwalifikacyjnym z zakresu pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej,
- co najmniej wykształcenie średnie i udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy z dziećmi lub rodziną

c. nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona,

d. wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego,

e. nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe,
f. w przypadku wszczęcia przeciwko kierownikowi świetlicy postępowania karnego o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego przepisy art. 13 stosuje się odpowiednio,

3. Specjaliści świetlicy środowiskowej
a. Specjalistą w świetlicy może być osoba, która posiada następujące kwalifikacje:
- w przypadku psychologa – prawo wykonywania zawodu psychologa w rozumieniu ustawy z dnia 8 czerwca 2001r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. Nr 73 poz. 763 i Nr 154,poz.1798 oraz z 2009r. Nr 22, poz.120 i Nr 92, poz.753)
- w przypadku pedagoga – tytuł zawodowy magistra na kierunku pedagogika albo pedagogika specjalna
- w przypadku logopedy lub innego specjalisty - ukończone studia wyższe magisterskie na odpowiednim kierunku wraz z uprawnieniami pedagogicznymi oraz udokumentowane przygotowanie do prowadzenia zajęć o profilu potrzebnym w świetlicy.
- Instruktora - udokumentowane przygotowanie do prowadzenia zajęć sportowych, rekreacyjnych, artystycznych i innych,

b. nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona,
c. wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego,
d. nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe
e. w przypadku wszczęcia przeciwko kierownikowi świetlicy postępowania karnego o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego przepisy art. 13 stosuje się odpowiednio,

4. Wolontariusze
Działalność świetlicy może być wspierana przez wolontariuszy, szczególnie w zakresie rozszerzenia opieki nad dziećmi oraz rozwijania ich indywidualnych zainteresowań i zdolności.
a. Wolontariuszem w świetlicy środowiskowej może być osoba:
- pełnoletnia, która oświadczy, że jest niekaralna,
- posiadająca predyspozycje i umiejętności niezbędne do pracy w świetlicy środowiskowej, najlepiej studenci kierunków pedagogicznych lub psychologii oraz kierunków studiów, pozwalających na pomoc dzieciom w nauce przedmiotów humanistycznych, przyrodniczych i matematyczno-fizycznych.

b. Kierownik świetlicy przed rozpoczęciem pracy jest zobowiązany poinformować wolontariusza o zadaniach, obowiązkach oraz konieczności zachowania tajemnicy w sprawach dzieci, znajdujących się w placówce oraz ich rodzin.
c. Wolontariusz wykonuje zadania odpowiadające świadczeniu pracy pod nadzorem kierownika świetlicy lub wyznaczonego przez niego wychowawcy.
Pozostałe zasady współpracy z wolontariuszem określa Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

5. Inne osoby
Osoba niepełnoletnia może wspierać pracę świetlicy środowiskowej pod nadzorem wychowawcy, po uzyskaniu pisemnej zgody rodziców oraz określeniu przez kierownika zakresu zadań/czynności, które są pomocne w pracy wychowawców.

6. Zespół wychowawczy
W świetlicy może działać zespół wychowawczy. W jego skład wchodzą: kierownik świetlicy, wychowawcy i inni specjaliści, powoływani przez kierownika. W skład zespołu mogą też wchodzić inne osoby m.in.: pedagog szkolny, kuratorzy, pracownicy socjalni, przedstawiciel rodziców, wolontariusze zaproszeni przez kierownika świetlicy.

Zadaniem zespołu jest ocena aktualnej sytuacji i potrzeb dzieci, wymiana informacji między wychowawcami, planowanie działań opiekuńczo-wychowawczych oraz analiza i weryfikacja metod pracy stosowanych w świetlicy.
Zespół określa częstotliwość spotkań, w wymiarze nie mniejszym niż na 2-3 miesiące.

III. Wychowankowie

1. Dzieci i młodzież korzystają ze świetlicy dobrowolnie i nieodpłatnie, wyłącznie na podstawie pisemnej zgody rodziców lub prawnych opiekunów.
Zajęcia w świetlicy przewidziane są dla dzieci i młodzieży w wieku 6-18 lat ze szczególnym uwzględnieniem:
- zaniedbywanych wychowawczo,
- pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo
- mających problemy z nauką,
- sprawiających problemy wychowawcze, lecz nie wykazujących utrwalonych zaburzeń zachowania.

W przypadku braku uzasadnionych przeciwwskazań w świetlicy mogą przebywać dzieci niepełnosprawne oraz w innym wieku niż w/w, jeśli w środowisku istnieje takie zapotrzebowanie, a placówka ma możliwość zapewnienia tym dzieciom odpowiedniej opieki.

2. Prawa i obowiązki wychowanków:
a. Wychowanek świetlicy ma prawo do:
- opieki wychowawczej oraz zapewnienia bezpieczeństwa podczas zajęć organizowanych w świetlicy i poza jej terenem w godzinach określonych w harmonogramie działalności świetlicy,
- Życzliwego traktowania, poszanowania jego godności osobistej, przekonań religijnych, ochrony przed przemocą,
- swobodnego wyrażania myśli i przekonań,
- udziału w zajęciach organizowanych przez świetlicę,

b. Wychowanek ma obowiązek:
- przestrzegania postanowień zawartych w Regulaminie świetlicy,
- współpracy w procesie opieki i wychowania,
- przestrzegania zasad kultury osobistej i relacji w grupie rówieśniczej,
- pomagania innym,
- dbania o mienie placówki, uczestniczenia w pracach porządkowych,
- ponoszenia odpowiedzialności za własne postępowanie.

3. Samorząd wychowanków
Świetlica gwarantuje wychowankom możliwość utworzenia i działania samorządu świetlicowego. Jego organizację określa regulamin ustalony wspólnie przez wychowawców i wychowanków, zatwierdzony przez kierownika świetlicy. Samorząd wybiera opiekuna spośród wychowawców świetlicy. Samorząd może przedstawiać kierownikowi wnioski i opinie we wszystkich sprawach dotyczących funkcjonowania świetlicy.

IV. Organizacja pracy świetlicy

1. Świetlica czynna jest cały rok kalendarzowy z wyjątkiem świąt, dni ustawowo wolnych od pracy, organizowanych wyjazdowych wypoczynków letnich i zimowych, oraz wykonania niezbędnych prac remontowych, konserwatorskich i porządkowych.
Świetlica jest czynna we wszystkie dni robocze, sporadycznie w soboty w godzinach dostosowanych do potrzeb dzieci i młodzieży, minimum 3-4 godziny dziennie.
W wyjątkowym przypadku ilość dni i godzin pracy świetlicy może być inna, dostosowana do potrzeb dzieci.
W miarę potrzeb i możliwości świetlica może być czynna również w okresie ferii zimowych i wakacyjnych (do 3 tygodni).

2. Liczba dzieci pozostających pod opieką jednego wychowawcy musi być odpowiednia do potrzeb dzieci oraz rodzaju prowadzonych zajęć.
W czasie zajęć odbywających się na terenie świetlicy pod opieką jednego wychowawcy w tym samym czasie może przebywać nie więcej niż 15 dzieci. Liczba dzieci systematycznie uczęszczających do świetlicy nie powinna być mniejsza niż 10 osób.

3. Zasady naboru dzieci i młodzieży do świetlicy środowiskowej
a) Dzieci i młodzież są przyjmowani do świetlicy:
- bez skierowań, na zasadzie dobrowolnego i wewnętrznie umotywowanego zgłoszenia dziecka i rodzica,
- wychowankowie mogą być również zgłaszani przez instytucje: poradnie, szkoły, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych MOPS itp. oraz organizacje pozarządowe.

b) Przyjęcie dziecka do świetlicy odbywa się na podstawie pisemnej zgody rodziców lub prawnych opiekunów dziecka.

4. Dokumentacja świetlicy środowiskowej
a. Świetlica środowiskowa realizuje zadania w oparciu o następujące dokumenty:
- regulamin świetlicy, który opracowuje kierownik (wraz z dziećmi). Regulamin określa również zasady korzystania ze świetlicy przez wychowanków, zawiera prawa i obowiązki wychowanków, zasady bezpieczeństwa, nagrody i kary. Regulamin powinien być wywieszony w widocznym miejscu,
- harmonogram zajęć, uwzględniający działania zaplanowane do realizacji na dany dzień, tydzień, miesiąc i rok,
- indywidualne karty zgłoszenia prowadzone dla każdego dziecka, które zawierają dane dziecka (przykładowy wzór w załączeniu),
- dziennik zajęć, zawierający krotki opis zajęć oraz podpis osoby prowadzącej zajęcia,
- listy obecności wychowanków na zajęciach w danym dniu (mogą stanowić integralną część dziennika zajęć)

Dziennik i listy obecności (jeśli są prowadzone oddzielnie) muszą być zawsze dostępne w świetlicy podczas trwania zajęć. Dziennik musi posiadać pieczęć organizacji oraz należy wpisać rok którego dotyczy. Raz na dwa miesiące dziennik powinien być sprawdzany przez osobę upoważnioną do składania oświadczeń woli z ramienia organizacji. Podpis osoby upoważnionej jest równoznaczny z oświadczeniem, iż zapisy w dzienniku są zgodne ze stanem faktycznym.

5. Warunki lokalowe i wyposażenie świetlicy:
- organizator świetlicy musi posiadać dokument potwierdzający tytuł prawny do nieruchomości, na terenie której znajduje się świetlica lub posiadać aktualną umowę użyczenia na czas realizacji zadania, określonego w warunkach konkursu,
- baza lokalowa musi posiadać zaplecze sanitarne,
- baza musi spełniać warunki bezpieczeństwa i higieny, w tym zamieszczone w widocznym miejscu gaśnice, oznakowaną drogę ewakuacji oraz nie utrudniony dostęp do drzwi wyjściowych,
- umieszczony w widocznym miejscu regulamin organizacyjny świetlicy,
- informację o dofinansowaniu działalności świetlicy z budżetu Miasta,
- miejsce do odrabiania lekcji musi być wyposażone w stoliki, krzesła, regały, itp., pomoce dydaktyczne np. przybory szkolne, gry planszowe, zabawki edukacyjne, książki, itp., ewentualnie pomieszczenia lub miejsce do zabawy,
- wydzielone miejsce do przygotowywania lub przechowywania artykułów spożywczych dla dzieci,
- apteczkę z podstawowym wyposażeniem do udzielenia pierwszej pomocy.
- inne, niezbędne do realizacji programu zajęć środki i sprzęt.

6. Pobyt dziecka w świetlicy środowiskowej jest nieodpłatny.